

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Jany Serbovej na neverejnom zasadnutí dňa 22. apríla 2013 o oznámenej zaujatosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta zo dňa 19. apríla 2013 v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Tost 14/2013 - obvinení S. S. a A. S. pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., takto

r o z h o d o l :

Podľa § 32 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 31 ods. 1 Tr. por. **sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Juraj Kliment nie je vyhlásený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvinených S. S. a A. S. vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Tost 14/2013.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením zo 17. apríla 2013, sp. zn. Tp 27/13, v trestnej veci proti obvinenému S. S. a spol. pre spolupáchateľstvo k prečinu podplácania podľa § 20 k § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. po výsluchu obvinených podľa § 72 ods. 3 Tr. por. nevyhovel návrhu prokurátora vziať do väzby obvinených S. S. a A. S. a týchto prepustil zo zadržania na slobodu.

Proti tomuto uzneseniu podal po jeho vyhlásení sťažnosť prokurátor, o ktorej podľa § 192 ods. 3 Tr. por. rozhodne na verejnom zasadnutí 23. apríla 2013 o 14.00 hod. Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Na podklade podanej sťažnosti vec bola predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a elektronickou podateľňou (v súlade s Rozvrhom práce na rok 2013)

18. apríla 2013 bola pridelená senátu 5T (pod sp. zn. 5 Tost 14/2013) v zložení predsedu senátu JUDr. Juraj Kliment a sudcovia JUDr. Milan Karabin a JUDr. Peter Szabo.

Sudca - predseda senátu JUDr. Juraj Kliment podľa § 32 ods. 1 Tr. por. oznámil svoju zaujatosť z dôvodov § 31 ods. 1 Tr. por. s odôvodnením, že „rodinu S. poznám dlhšiu dobu, nakoľko moje dcéry vyrastali spolu s dcérou obvineného S. S. K. S. v dobe, keď bývali na H. v B., z ktorého dôvodu preto v tom čase ako rodičia udržiavali aj priateľské vzťahy. Uvedený vzťah medzi ich dcérami zostal aj po ich odsťahovaní sa na inú adresu v B.. Vyššie uvedená okolnosť by preto mohla vzbudiť pochybnosti o mojej nezaujatosti vo vzťahu k obvineným S. S. a A. S., z ktorého dôvodu žiadam o vylúčenie mojej osoby z vykonávania úkonov trestného konania v tejto trestnej veci“.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol o oznámenej zaujatosti sudcu tak, že nezistil zákonné podmienky na vylúčenie sudcu (predsedu senátu) JUDr. Juraja Klimenta z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený **sudca** alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, **u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka,** k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne **vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom.** Osobami, ktorých sa úkon priamo týka sú najmä strany trestného konania.

Podľa § 32 ods. 1 Tr. por. **ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca** alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. **O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu,** o vylúčení sudcu pre prípravné konanie rozhodne predseda senátu nadriadeného súdu.

Nestrannosť, ako neodmysliteľná súčasť výkonu súdnictva znamená neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť,

čo si sudca myslel **pro foro interno**, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť **subjektívnu** (konkrétnu) a nestrannosť **objektívnu alebo štrukturálnu** (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu. **Objektívna nestrannosť** sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej **nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, verejnosti a predovšetkým obvineného.**

V posudzovanej veci predseda senátu 5 Tost JUDr. Juraj Kliment vidí svoju zaujatosť v tom, že v minulosti bol v priateľskom vzťahu s rodičmi dcéry K. S..

V tomto smere však Najvyšší súd Slovenskej republiky u predsedu senátu 5 Tost JUDr. Juraja Klimenta nezistil okolnosti svedčiace o užšom priateľstve, o inej kvalite než je bežný, ktorý by odôvodňoval jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania, ktoré sa týka obvinených S..

Subjektívny názor sudcu o jeho zaujatosti nie je takou skutočnosťou, ktorá by sama osebe zakladala rozhodnutie o vylúčení sudcu z prejednávania v jemu pridelennej veci v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. Náhodné a ojedinelé stretnutia sudcu s osobou, ktorá je neskôr obvinená tiež nemôže preukazovať pomer zákonného sudcu k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k procesným stranám alebo k inému orgánu činnému v tomto konaní. Aby sa tak stalo, museli by byť zistené ďalšie relevantné skutočnosti preukazujúce takýto pomer, čo doposiaľ nebolo preukázané.

Navyše senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na to, že **tvrdenie sudcu JUDr. Juraja Klimenta nielenže neboli ničím podložené,**

ale obsah jeho oznámenia o zaujatosti nesvedčí o úzkych priateľských vzťahoch sudcu a rodiny obvinených, nakoľko sudca si mylí priezviská a mená v oznámení uvedených osôb, čo samo o sebe spochybňuje jeho oznámenie v zmysle § 32 ods. 1 Tr. por.

Pokiaľ nie sú zistené konkrétne okolnosti svedčiace o užšom priateľstve, o inej kvalite než je bežný kontakt, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania len samotná skutočnosť, že v minulosti ako rodič dcér prichádzal do styku s rodičmi inej dcéry, z ktorých niektorí boli obvinení.

Podľa názoru senátu najvyššieho súdu, ak by sa pripustilo, že k vylúčeniu postačí, že sudca „pozná“ osobu, ktorej sa úkon týka, potom by bolo na zváženie, či takýto sudca je vôbec spôsobilý vykonávať funkciu sudcu.

I keď zákon v § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti (judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná), nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 32 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávacom prípade splnené.

Za uvedených okolností **je preto možno u sudcu, pôsobiaceho na Najvyššom súde Slovenskej republiky**, ktorý podľa zákona prejednáva a rozhoduje v sťažnostnom, odvolacom a dovolacom konaní proti rozhodnutiam nižších súdov, **dôvodne predpokladať takú mieru profesionality, aby bol schopný nezaujato a objektívne rozhodnúť tiež o trestnej veci, ktorá sa týka aj obvineného S. S. a spol., s ktorého rodinou podľa neho mal v minulosti udržiavať aj priateľské vzťahy** a tento vzťah medzi ich dcérami zostal aj po ich odsťahovaní. O priateľských kontaktoch s obvinenými v súčasnej dobe sa sudca nezmieňuje.

Z uvedených dôvodov zákonné podmienky na vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania v posudzovanej veci v zmysle § 31 ods. 1, § 32 ods. 1 Tr. por. nie sú dané.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. apríla 2013

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová